

Súd: Okresný súd Svidník
Spisová značka: 2Ps/4/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119207550
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Tvrdíková
ECLI: ECLI:SK:OSSK:2019:8119207550.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

ECLI:SK:OSSK:2019:8119207550.3
2Ps/4/2019 -40
8119207550

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Svidník, sudca JUDr. Mária Tvrdíková, v právnej veci navrhovateľky Q. v konaní o obmedzení spôsobilosti na právne úkony u E., t. č. Špecializované centrum sociálnych služieb Stropkov n.o., so sídlom Akademika Pavlova 321/10, 091 01 Stropkov, zastupená v konaní procesným opatrovníkom JUDr. Natáliou Paňkovou, vyššou súdnou úradníčkou OS Svidník, takto

rozhodol:

I. O b m e d z u j e E. spôsobilosť na tieto právne úkony:

- poberanie invalidného dôchodku a iných sociálnych dávok, na ktoré jej vznikol nárok od sociálnej poisťovne Slovenskej republiky
- bežné preberanie pošty a preberanie pošty do vlastných rúk od všetkých doručovacích orgánov, najmä od poštového podniku a ďalších fyzických a právnických osôb, ktoré vykonávajú doručovanie,
- vykonávanie všetkých právnych úkonov v predpísanej forme pred štátnymi orgánmi, súdmi, prokuratúrou, PZ SR, exekútormi, notármi, daňovými úradmi, sociálnou poisťovňou, zdravotníckymi zariadeniami v súkromnej a štátnej sfére, ďalej inými orgánmi štátnej a verejnej správy, orgánmi samosprávy, právnickými a fyzickými osobami, okresnými úradmi, obchodným registrom, ústavným súdom SR,

-2- 2Ps/4/2019

- uzatváranie právnych úkonov týkajúcich sa prevodu alebo prechodu hnutelných a nehnuteľných vecí patriacich do vlastníctva E.

a to všetko s výnimkou práva voliť a byť volený.

II. U s t a n o v u j e E. za opatrovníčku jej sestru Q. ktorá je povinná sa o ňu starať, chrániť jej záujmy, zastupovať ju a spravovať jej majetok v rozsahu obmedzenia jej spôsobilosti na právne úkony s tým, že rozhodovanie vo veciach, ktoré nie sú bežné, podliehajú schváleniu súdu.

III. Opatrovník je p o v i n ý riadne vykonávať svoju funkciu, dvakrát do roka a to vždy k 30.6. a k 31.12. predkladať súdu správu o zdravotnom stave a o nakladaní s majetkom E. a dbať na pokyny súdu.

IV. Trovy dôkazov p l a t í štát.

V. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

Odôvodnenie

1. Podaním doručeným Okresnému súdu Prešov dňa 23.4.2019 sa navrhovateľka Q. dožadovala obmedzenia spôsobilosti na právne úkony u jej sestry E. s odôvodnením, že jej sestra od svojich 18 rokov trpí duševnou chorobou, kvôli ktorej sa nikdy nezamestnala a ani nevydala a od dosiahnutia tohto veku je až doposiaľ poberateľkou invalidného dôchodku. Je slobodná a bezdetná. Začiatkom roka 2019 sa jej zdravotný ale najmä psychický stav veľmi zhoršil, preto bola hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení v Prešove. Nakoľko jej sestra si vyžaduje celodennú opateru, rozhodla som sa po jej prepustení z psychiatrie umiestniť ju do ústavu sociálnej starostlivosti prostredníctvom Prešovského samosprávneho kraja. Jej sestra nie je schopná sama zabezpečovať základné potreby a nie je schopná riešiť akékoľvek sociálne ani právne úkony. Jej mentálne postihnutie má vplyv na činy v jej spoločenskom styku s okolím.

2. Súd podľa § 240 ods. 1z č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) ustanovil Marte Cenkerovej pre konanie procesného opatrovníka JUDr. Natáliu Paňkovú, vyššiu súdnu úradníčku Okresného súdu Svidník.

3. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľky, výsluchom Marty Cenkerovej a listinnými dôkazmi: znaleckým posudkom č. 15/2019 znalca z odboru

-3- 2Ps/4/2019

zdravotníctva - odvetvie psychiatria MUDr. Dagmary Breznoščákovej PhD, a zistil tento skutkový stav:

4. Zo znaleckého posudku znalca z odboru psychiatria MUDr. Dagmary Breznoščákovej PhD. č. 15/2019 ustanoveného súdom na vyšetrenie duševného stavu Marty Cenkerovej súd zistil, že znalec vychádzal pri vypracovaní znaleckého posudku zo zdravotnej dokumentácie Marty Cenkerovej ako aj vlastného vyšetrenia menovanej. Psychiatrický záver znalca znie: Marta Cenkerová od skorej mladosti trpí vážnou psychickou chorobou - schizofréniou reziduálnou. Postupne napriek liečbe u nej došlo k rozvoju postpsychotického defektu osobnosti a ďalšej duševnej poruchy v zmysle dementného syndrómu s úbytkom mnestických aj kognitívnych schopností. V dôsledku kombinácie týchto porúch posudzovaná nechápe zmysel väčšiny právnych úkonov a tento stav spôsobuje, že posudzovaná je aj vo veciach bežnej potreby len parciálne samostatná a sebestačná, nedokáže sa postarať sama o seba v dostatočnom rozsahu, svoje potreby v zmysle prípravy jedla a sebaobslužnosti, nedokáže samostatne cestovať, orientovať sa v mieste, v motivačnej zložke, bulických schopnostiach či schopnosti plánovať zlyháva, čím nie je schopná posudzovať a ovládať svoje konanie, čo odôvodňuje obmedzenie spôsobilosti na právne úkony v zmysle samostatného hospodárenia a nakladania s financiami v akejkoľvek hodnote, v zmysle nakladať s dôchodkom či inými dávkami, spisovať akékoľvek právne úkony, ktorými by spravovala, prevádzala či nadobúdala majetok či úkony pre prípad smrti, uzatvárať, spisovať, podpisovať akékoľvek právne úkony, ktorými by nadobúdala práva či brala na seba záväzky ako dlžník či iný účastník záväzkových vzťahov vyplývajúcich najmä zo zmlúv o pôžičke, úvere a v súvislosti so svojím zdravotným stavom je dôvodné aj obmedzenie rozhodovať o svojej liečbe, hospitalizácii či umiestnení v sociálnych zariadeniach. U posudzovanej osobný výsluch možný je, pričom nepredpokladá v tejto súvislosti možnú ujmu na jej zdravotnom stave. Posudzovaná nie je schopná chápať zmysel súdneho konania a význam rozhodnutia. Rozhodnutie je možné jej doručiť bez predpokladu zásadne negatívneho dopadu na jej zdravotný stav.

5. Pracovníčka Špecializovaného centra sociálnych služieb v Stropkove na pojednávaní uviedla, že Marta Cenkerová sa v sociálnom zariadení nachádza od 11.4.2019. Je u nich s celoročným pobytom, kde je jej poskytovaná všestranná celodenná starostlivosť a to na základe rozhodnutia vyššieho samosprávneho kraja. Bola posúdená s najvyšším stupňom odkázanosti č. 6, teda vyžaduje celodenný dohľad a usmernenie vo všetkých činnostiach. Veľa vecí zvládne aj sama, ale musí byť usmerňovaná.

6. Marta Cenkerová sa zúčastnila vytyčeného pojednávania. Jej výsluchom súd zistil, že táto slabšie počuje. Nevedela, čo sa prejednáva na pojednávaní. Bola upravená, milá a usmievavá.

7. Podľa § 10 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, nie je vôbec schopná robiť právne úkony, súd ju pozbaví spôsobilosti na právne úkony.

-4- 2Ps/4/2018

8. Podľa § 10 ods. 2 OZ, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopná robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jej spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

9. Podľa § 231 písm. a/ CMP, v konaní o spôsobilosti na právne úkony súd rozhoduje o obmedzení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony.

10. Podľa § 239 CMP, ten, o koho spôsobilosti sa koná, má v konaní spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu.

11. Podľa § 248 ods. 1 a 2 CMP, konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až 277. Ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil, a ustanoví jej opatrovníka.

12. Podľa § 275 CMP, súdom ustanovený opatrovník vykonáva svoje práva a povinnosti riadne a dbá na pokyny súdu.

13. Podľa § 277 ods. 1 CMP, súd dohliada na spôsob výkonu funkcie opatrovníka.

14. Podľa § 93 vyhlášky MS SR č. 543/2005 o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, špecializovaný trestný súd a vojenské sudy súd uloží opatrovníkovi, ktorý bol ustanovený osobe pozbavenej spôsobilosti na právne úkony alebo obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony, povinnosť predkladať súdu najmenej dvakrát do roka správy o opatrovancovi a správy o nakladaní s jeho majetkom v lehotách, ktoré určí.

15. Na základe vyššie uvedeného súd dospel k záveru, že Marta Cenkerová trpí duševnou poruchou trvalého charakteru, pre ktorú nie je schopná chápať zmysel a dôsledky právnych úkonov. V zmysle citovaného § 248 ods. 2 CMP súd ustanovil Marte Cenkerovej za opatrovníka jej sestru Teréziu Bajovú, ktorá je povinná sa o ňu starať, chrániť jej záujmy, zastupovať ju a spravovať jej majetok v rozsahu obmedzenia jej spôsobilosti na právne úkony. Menovaná je jej sestrou a s opatrovníctvom súhlasila. Rozhodnutia vo veciach, ktoré nie sú bežné, podliehajú schváleniu súdom.

16. Opatrovník je v zmysle citovaných ustanovení povinný dvakrát do roka predkladať súdu správy o opatrovancovi a o nakladaní s jej majetkom.

17. Trovy dôkazov v tomto konaní platí štát v zmysle § 215 ods. 1 CMP.

-5- 2Ps/4/2018

18. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

POUČENIE :

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Odvolanie proti rozsudku možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
 - b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
 - c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
 - d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
 - e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
 - f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
 - g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
 - h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
- (§ 365 ods.1 CSP)

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
 - b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
 - c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
 - d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.
- (§ 366 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 364 CSP)

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 ods. 3 CSP)

Žalobu nemožno v odvolacom konaní meniť a nemožno uplatniť práva voči žalobcovi vzájomnou žalobou. (§ 371 a § 372 CSP)

Ak povinný dobrovoľne nesplní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený

-6- 2Ps/4/2019

môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona a to Exekučného poriadku a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.

Vo Svidníku dňa 23. septembra 2019

JUDr. Mária Tvrđiková
sudca

rozhodol: